

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4989/2022
05.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Митровић, адвокат из ..., против туженог "Јухор експорт" а.д. Јагодина, коју заступа Милка Цанић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2754/21 од 07.07.2022. године, у седници одржаној 05.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2754/21 од 07.07.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П1 3/21 од 29.07.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се као незаконито поништи решење туженог бр. ... од 13.06.2016. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. ... од 18.09.2007. године и бр. ... од 01.09.2014. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да суд обавезе тужену да тужиоцу због незаконитог престанка радног односа, на име накнаде штете уместо враћања на рад, исплати 327.696,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да суд обавезе туженог да тужиоцу исплати накнаду штете у виду изгубљене зараде за период јуни 2016. закључно са новембром 2017. године, са припадајућим доприносима надлежним фондовима на појединачне месечне износе са законском затезном каматом, ближе наведене у том ставу изреке. Ставом четвртим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка од 199.450,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2754/21 од 07.07.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Јагодини П1 3/21 од 29.07.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужност, а тужилац у ревизији одређено не указује на постојање друге битне повреде која представља дозвољен ревизијски разлог, у смислу члана 407. ЗПП.

Нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог био у радном односу на неодређено време на пословима ..., а анексом уговора о раду од 02.02.2015. године премештен је на послове ... у ПЈ Након две операције ... тужиоцу је решењем Комисије Националне службе за запошљавање од 17.05.2016. године, утврђено да има први степен тешкоћа и препрека у раду, а да су тешкоће и препреке мале и утичу на радну способност у односу на занимање или послове које лице може да обавља. Према наведеном решењу тужилац је способан за послове административног радника, ... уз следећа ограничења: неопходна је поштеда од послова који захтевају тежак физички рад, дизање и ношење већих терета, и рад у принудном положају тела. Изјавом од 13.06.2016. године, коју је тужилац потписао а у судском поступку је није побијао, наведено је да је упознат са одредбом чланова 102. став 2. и 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, које предвиђају могућност престанка радног односа запосленом, уколико послодавац није у могућности да му обезбеди одговарајући посао, као и да је сагласан да буде проглашен вишком, а да му тужени у складу са члановима 158.-160. Закона о раду и чланом 47. Правилника о раду, исплати отпремнину у висини збира 1/3 зараде за сваку навршену годину рада у радном односу код туженог. Истог дана тужилац и тужени су потписали споразум о начину исплате отпремнине. У поступку је такође утврђено да изјава од 13.06.2016. године није изнуђена претњом нити прибављена преварним начином, већ је тужилац био свестан шта потписује и да није био у заблуди. Истог дана донета је одлука којом је констатовано да тужени нема могућности да тужиоцу обезбеди одговарајући посао према радној способности, те да му радни однос престаје због немогућности да му обезбеди одговарајући посао према умањеној радној способности у складу са наведеним решењем НСЗ. Након тога уследило је доношење побијаног решења од 13.06.2016. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду услед немогућности да му се обезбеди одговарајући посао према преосталој радној способности, у смислу члана 101. у складу са чланом 102. став 2. Закона о раду.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови по оцени Врховног касационог суда, одбили тужбени захтев тужиоца у целости, дајући за своје одлуке разлоге које као правилне и потпуне прихвата.

Наиме, одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005...75/14), запосленом може престати радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Поступак који је послодавац дужан да спроведе приликом оглашавања запослених технолошким вишком, као и мере које је дужан да предузме, регулисан је одредбама чланова 153.-160. наведеног закона. Према

одредби члана 101. Закона о раду, запосленом – особи са инвалидитетом и запосленом из члана 81. став 2. истог закона, послодавац је дужан да обезбеди обављање послова према радној способности, у складу са законом, а према одредби члана 102. став 2., ако послодавац не може запосленом да обезбеди одговарајући посао у смислу члана 101. Закона, запослени се сматра вишком у смислу члана 179. став 5. тачка 1. овог Закона.

Тужени је применом отказног разлога из члана 179. став 5. тачка 1., у вези са члановима 101. и 102. Закона о раду, тужиоцу отказао уговор о раду, на основу његове слободно изражене воље да буде проглашен технолошким вишком, па је на тај начин тужилац остварио право на отпремнину, а тужени поштовао одредбу члана 158. Закона о раду и члана 47. Правилника о раду туженог. Наиме, потписивањем изјаве од 13.06.2016. године, која је изричита, јасна и недвосмислена, а чији поништај тужилац није тражио у посебном поступку, да је сагласан да му радни однос престане као технолошком вишку, правилан је закључак судова да се тужилац давањем ове изјаве сагласио са решавањем свог радно-правног статуса на начин што је добровољно прихватио да буде проглашен технолошким вишком, уз исплату отпремнине. Тужени није био у обавези да доноси програм решавања вишка запослених и да поступа у складу са одредбом члана 155. Закона о раду, јер је том приликом само тужиоцу као технолошком вишку отказан уговор о раду. Ревизијско истицање да се из налаза и мишљења вештака медицине рада може утврдити да су у време доношења спорног решења постојали послови код туженог на које је тужилац према преосталој радној способности могао да буде распоређен, није од утицаја на другачије пресуђење, код чињенице да наведена радна места у том моменту нису била слободна, већ су послове тих радних места обављали други запослени.

Осталим ревизијским наводима понављају се жалбени разлози који су били предмет правилне и потпуне оцене другостепеног суда, због чега је на основу члана 414. ЗПП одлучено као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић